

[Peter Larsen.]

hele samfundet interesseret i, at der er et effektivt arbejdende erhvervsliv, herunder også landbrugserhverv. Vi er alle i samfundet interesseret i at bevare en stor valutaindtjening, og vi er først og fremmest interesseret i at have et produktionsapparat, der er intakt og udbygget den dag, vi forhåbentlig får del i et større markedsfællesskab. Jeg tror også, vi er interesseret i — det er venstre i hvert fald — med alle midler at bevare selvejet som en væsentlig faktor, både i henseende til at udnytte de unges initiativ og arbejdskraft og som et naturligt led i en videre udvikling af dansk landbrug. Derfor mener vi, at dette lovforslag er af en hastende karakter; vi må nu gøre noget for at lette etableringen for de unge. Nu er det jo 3 år siden, landbokommissionen på dette felt kom med et udspil, og derfor mener jeg, opgaven må være hurtigt at gøre lovforslaget færdigt her i folketinget.

Lovforslaget, hvis enkeltheder jeg kun skal omtale ganske få af, er jo som nævnt et led i en større sammenhæng. Det, der for os er spørgsmålet, er, om lovforslaget er effektivt nok til at tilgodese det behov, der er for støtte til de unge. Det kursudligningslån, der er tale om, repræsenterer jo kun en 6-7 pct. af købesummen, og derfor vil venstre meget gerne forhandle om muligheden for at få det gjort mere effektivt, og om vi muligvis bør gå andre veje. Det er jo et meget lille støtteelement, der indeholdes i selve lovforslaget, sådan som det er bygget op.

Må jeg i forbindelse med, at man måske også skal overveje at gå andre veje, pege på spørgsmålet om de høje stempelafgifter. Hvis man prøver på at udregne de nuværende stempeltakster på grundlag af det eksempel, som landbrugsministeren nævner i lovforslaget — en ejendom til 400.000 kr. — så betyder det i dag, at man ved etableringen skal betale 4.000 kr. i stempelafgift. Hvis man ser på støtteelementet — den støtteforanstaltning, der via kursudligningslånet er tale om efter lovforslaget — svarer dette stort set til den merudgift, den unge får i kraft af de højere stempelafgifter. Derfor mener jeg, at dette må med ind i overvejelserne i den samlede vurdering af, hvad vi kan gøre for at råde bod på disse forhold.

For det andet vil jeg gerne nævne — og det drejer sig her om betingelserne for at opnå et lån — at det forekommer os uheldigt, at man i lovforslaget opererer med en 45 ha-grænse. Det forekommer lidt tilfældigt. Måske har man tilsigtet at bevare den samme grænse som i de andre landbrugslovforslag, der er til behandling; men for os at se drejer det sig her om et andet problem: det drejer sig om at blive etableret, at starte. På de øvrige lovgivningsområder drejer det sig først og fremmest om at forbedre og udvide en bestående bedrift, og derfor mener venstre, at vi for at skabe ligestilling blandt de unge, der ønsker at etablere sig, må overveje en ændring, hvorved grænsen bliver ophævet. Jeg tror ikke, det vil medføre en væsentlig større udgift for staten, hvis man går den vej.

Det andet, jeg vil pege på, er, at lovforslaget jo alene tilsigter at hjælpe de førstegangsetablerede, og spørgsmålet er så, om man ikke burde overveje en overgangsordning, således at de, der har etableret sig inden for de nærmest foregående måske 3-5 år, kan komme ind under ordningen, helt eller delvis. Vi ser sådan på det ud fra den betragtning, at loven om etableringsfond jo kun er 1 år eller så gammel og som følge deraf endnu ikke har nået at virke efter sin hensigt.

Vi vil også gerne drøfte lånets placering og afvikling og andre ting; men det er problemer, vi mener hører hjemme i udvalget. Der kan vedrørende dette spørgsmål i relation til lovforslaget peges på, at vi her står over for en långivning efter helt nye principper, og derfor vil vi gerne drøfte alle forholdene; men jeg fremhæver, at vi anser det for nødvendigt at få denne långivning hurtigt igennem.

Lovforslaget er for venstre at se et godt forhandlingsgrundlag. Vi lægger vægt på at få løst problemerne, få mildnet kårene, og det fremgår af de tal, jeg nævnte indledningsvis, at det haster mere og mere. Jeg synes også, det er rimeligt, ikke mindst på baggrund af at det jo navnlig er landbrugsgets unge, der har svært ved at klare sig i konkurrencen om den fornødne investeringskapital, at en sådan lovgivning påkalder vor opmærksomhed.

Må jeg minde om, at vi jo her i tinget